

aijno

Відд. Видавнича Спілка „Діло”

Установчі збори, парламент чи Центральна Рада?

З проблем українського державного будівництва

Дено. 6. цвѣтни 1918

На останній сесії повної Української Центральної Ради, яка відбулася в дніх 15-25. січня с. р., рішено, щоб українські Установчі Збори обов'язково зібралися в призначенні для цього реченці 2. лютого с. р. Однаке більшість хутровика, яка налетіла на Україну, перенесла сьому. Таким чином Центральна Рада, яка мала уступити місця Установчим Зборам, змінила їхнє найвищою законодатньою владю Української Народної Республіки.

По повероті Малої Ради і Ради народних міністрів до Києва — зрозуміла річ — на перше вже висувається питання, хто має далі виконувати законодатну владу: чи скликати як найшвидше Установчі Збори, доповнивши старі, або запишавши нові вибори, — чи справу скликання Установчих Зборів уважати вже позначену стадією в українському державному будівництві і приступити до скликання нормального парламенту, — чи поки-що полищити законодатну владу в руках Центральної Ради аж до упорядкування віднесені в державі, доповнивши фактично склад Ради?

Над сим питанням ведуться тепер на Україні в політичних партіях, на публічних зборах і в пресі живі і горячі дебати. Низьше подаємо кілька голосів, які наших читачів познакомлять з цими дебатами.

На сім місяці зазначимо, що кліч як най-
швидшого скликання Установчих Зборів з інших
ерикн підносять українські партії, а з інших
партії російські. Коли українські партії стоять
за тим ~~принципом~~ підальнім становищем, що
Установчі Збори треба скликати тому, бо вони
є найвищим, висловом волі народу, — то ро-
сійські соціалістичні партії, які кліч скликання
Установчих Зборів підносять чи не найголос-
ніше, уживають свого кліча для поборювання
української державної влади.

Промовчуючи труднощі скликання Установчих Зборів, вони представляють справу так, якби-то українська державна влада не числилася в населеному і тому не хоче скликати Установчих Зборів, бо хоче собі узворнувати владу. На російських соціалістичних зборах разом з домаганням скликання Установчих Зборів ухвалилося заяві, що до скликання Установчих Зборів українська державна влада не признається. Се вороже становище російських соціалістичних партій до української державної влади треба мати на увазі, щоб оцінити як слід їх становище в справі Установчих Зборів.

Голос президента У. Ц. Ради проф. М.
Грушевського.

В „Народний Візі“, органі Української Селянської Спілки, яка політично осталася під про-
вовою партії українських соціалістів революціонерів, президент Української Центральної Ради проф. М. Грушевський дав огляд думок за проти селянського Установчих Зборів. Читавши

Ті, що є за скликанем Установчих Зборів
край цього, що уважають небажанним не випов-
нення обітниць, даних III. і IV. універсалом про-
скликанес Установчих Зборів, будуть під увагу-
ще я се, що як пропагандароці збори до ро-

РЕДАЦІЯ		ПЕРЕДПЛАТА		Ціна отримання.	
І АДМІНІСТРАЦІЯ:		в Львові-Угорській:		Літературний, драматичний та художній 20 с. + надгреб 1 Р. журнал 3-4 с. + надгреб 1 Р. шартино 20 с. + надгреб 1 Р. пілоріко 30 с. + надгреб 1 Р.	
Буль. Рицарів 19., II. поверх.		у Львові (всі додатки):			
Код пошт. № 25.728.		шах № 4 с. + надгреб 1 Р.			
Адреса тел.: «Ліво-Ліва».		журнал 12 с. + надгреб 1 Р.			
Число телефону 563.		шартино 22 с. + надгреб 1 Р.			
Рукописи		пілоріко 44 с. + надгреб 1 Р.			
рекомендуються		в Ніжині:			
		шартино 20 с. + надгреб 1 Р.			
		пілоріко 30 с. + надгреб 1 Р.			
		За кількість випусків платяться 50 с.			
				Одна проприєтетна після	
				у Львові 14 с.	
				за проявлені 20 с.	

Начальний редактор: Д-р. Всевіль Панайко.

Ідея міцно прищепилась до народу, і в даний момент має се для нас велике значене. Звичайно мусимо признати, що з Установчих Зборів роблено зовсім непотрібноного свого рода фетіш. Бореволюції інших народів показують, що Установчими Зборами кінчились ділко не всі революції, сорше навпаки. І народ чудесно се відчув сам, коли не дивлячись на всі пекучі потреби, почали все «відкладати до Установчих Зборів».

На сім в свій час почали грати большевики. Найд згідний був узнати всіку владу, котра піде на вистріч Його бажанням. і він почав узнавати большевиків.

Коли ж після більщевіків наступило те, що мусіло відійти вони прийти — розбиті сил демократії і підем сил реакційних, що ми зараз бачимо, — народ затрівожився. Він почав пригадувати, шукаючи порятунку, про те, що йому говорилось про Уставові Збори, як про найвищу владу, для всіх об'язкову, котра єдина має верховні права над всіми.

Ідея Установчих Зборів знов стала перед ним. Коли до того ще приняти на увагу шалену агітацію, яка ведеться в народі нашім проти Центральної Ради одними колами, і ту політичну спекуляцію, яка стас похідною в останні часи і яку прозводять інші кола, граючи на невідомих ще досі результатах виборів до Українських Установчих Зборів, і в зважку з сми на непевності що-до можливості скликання Установчих Зборів на підставі розписаних виборів, коли приняти се на узага, то ще більше зрозумілим буде той інтерес, який виказують зараз народні місії до Установчих Зборів.

Одні агітують взагалі і безпосередно проти Центральної Ради, другі через певні причини не агітуючи проти неї, осягають такі самі результати, викликаючи в народі нашім підозрінє, ніби Центральна Рада не хоче скликати Установчих Зборів.

Але перші дві категорії опозиціонерів відносять ся до ворогів української державності, як такої.

таким чином зі всіх сторін чуємо ми досить стрійний концерт: Центральна Рада мусить вийти зі сцени, уступивши Установчим Зборам. Інтерес до Установчих Зборів в народніх масах зростає. Ніхто доси, здається ся, не сумнівається, чи повинні бути Українські Установчі Збори. Се було само собою зрозуміле.

Але в звязку з більшевицьким наїдом на Україну виникло питання, чи можуть бути скликані Установчі Збори, до котрих вибори були розписані на грудень 1917 р., чи треба розписувати нові вибори".

На сім поки-що статя вривається, так, що негляду на се питане можливості чи неможливості Зборів чи не може

Голос С. Ефремова.

Говорячи про ті круги, які хотіли би проповісти в Ц. Раду „більше елементу буржуазної нації”, висіч подана стаття має на думці українських соціалістів-федералістів. В „Новій Раді”, органі сеї партії, поставив таке домагання Сергій Ефремів. В числі в 29. марта він пише:

„Рік для революційного органу — вік величезний. Мафтусалів вік. І коли Центральна Рада хоч і з підпорками виживає цілий рік, то се не знає, що житсу силу вона в собі має. Се не знає, що вона П. Й на даді мати ме, і другі роковини Центральної Ради, коли вона до них дожила — то вже буде суще нещастя для України, бо показавшо, що ще один рік минув серед ненормального життя в тимчасовому революційному органом, замість місців і стілів установ. Треба думати і сьогодні її відповідати, що других роковин не буде і що Україна поспішила ся перейти до постійних форм і органів і тим змінить своє становище, переведе свєте життя з тимчасової на тверду й постійну колію.

„Мудрій веже, коли йому годить ся гмерти” — писав старий Сенека, і сей мудрости можна тільки побажати нашому революційному органам.

Але скликати таку мудрість він має право тільки тоді, коли придбас собі наступника, а такого наступника в формі того чи іншого постійного органу, як ми вже бачили, гаря Центральна Рада здебіти не може. Отже якийсь час вона порине, вона мусить жити, як і ми мусимо на сей тимчасовий бюджет існувати. Але щоб жити, а не животіти сиро і ганебно падати, вона повинна існувати ізраї в свій підуплив органам. І мені вдається, що саме тепер прийшов час і зможе сеї крохи дістати.

Центральна Рада складається з рад селянських, робітничих і військових депутатів та з заступників від політичних партій. З цих складових частин у мене завсіди викликала непевність рада військових депутатів: сеж не було ніяке склесове чи станове заступництво, а тільки додаток до інших, репрезентуваних у Ц. Раді елементів. Тільки ненормальне захоплене військом та військовими справами за наших мілітаристичних часів, що й демократію заразили, могло витворити ся повторне заступництво війська, як якоїсь спірічної від народу одиниці, як самостійної категорії. Але тепер, коли військо вже демобілізоване, коли члени його вернулися до тих громадських груп, з яких вийшли, в військові ради розпущені, то військове заступництво в Центральній Раді вже й останню речі свою існування втратило. Отже в Центральній Раді має опорожнити ся, як що не помиллюється. Олизько 200 місць, що займають військові депутати. Коли сі місця мають належати?

Мені вдається, що найкраще і найдовгільше буде віддати сі вакансії заступникам від органів місцевого самоврядування, тобто від земств та міст на Україні. Місцеве самоврядування, демократизоване й наближене до мас, являється ся тепер кістю від кости і плотю від плоті демократії, — отже заступники від його не булиб стороннім і чужим тілом у демократичній Центральній Раді. За те вони могли б дати й людям досвіду і, що найголовніше, зважати її в місцями, вліти в неї справді нового духа, що витвориться ся тем, по місцях, за практичною роботою на користь мас. Може найслабшою стороною в Центральній Раді будуть завсіди оті слабкі зв'язки з місцями і, треба признаться, що сі зв'язки де далі все більше слабнуть. Певне тим пояснюється й ослаблене загального тому ся роботи, що давніші зв'язки потроху рвуться, нових же не прибуває. Дві сотні людей з місць, людей досвіду і практики, справді звязаних з масами, з землею — се був би такий посилок для Центральної Ради, якого належне й вистарчилоб до того часу, коли й доведеться виконати мудру пораду Сенеки, підготовивши собі достойного наступника. І мов Антей, обновивши себе сим припаданням до землі, Центральна Рада в тим більшою енергією взяла ся за сю підготовчу роботу.”

За як найшвидше скликання Установчих Зборів.

З сим домагаюм містить в органі Центрального комітету української партії соціалістів революціонерів „Боротьба” (в 27. марта) дискусійну статтю М. Шаповал. Читаемо тим:

„Центральна Рада універсалами і іншими виходами (законом, виборами) твердо стояла на тім, що хазяїн землі української тепер — Установчі Збори, що завершать велику революцію, установлювати основні закони і т. п. Під час більшевицької ексекуції призначалися Збори на 9. січня, далі на 2. лютого, але після повороту Центральної Ради в Київ в деяких когах вини які думка, що „з огляду на обставини” може вже і не скликати, або скликати, на пр. парламент чи щоб то. Преса жує ту тему дискусійно, але вже показують ся роги над самою ідеєю

Установчих Зборів. Деякі вказують, що можна скликати Збори, але „практично” що сна досягається ся? Час, коли які, важкий, обставини карні, крізь влади затягається ся.. Може сама Центральна Рада спрощалася в черговими вадами дня. Навіть „Київська Мисль”, яку ніхто не запідозрить в симпатіях до Центральної Ради, находить, що краще всього нехай Ц. Рада орудує Наш „передпарламент” нехай буде покинута Установчими Зборами і парламентом. Але на небезпечний шлях пускають ся наші політики, не знаючи власне дійсних обставин, іменем яких вони орудують.

Для мене відається ся дивовижною та по-звінною, на яку ми починаємо заходити. Шо значить така аргументація проти скликання Установчих Зборів? Перше: кажуть, що вибори не дали певного результату, що був абсентій, більшевицький вплив і насильство.

Потім: нові вибори перевести трудо, бо те можна зробити вже на сеїн, а скликати збори не раніше січня 1919 р. Третє: та для чого скликати, бо мир заключено, багато установлено (оголосено самостійність, земельний закон то-що) і майже нічого нема, щоб установити.

Перший аргумент не має ваги. Коли збори неудачні не дали результату, то треба зробити другі вибори. Так скрізь на світі робить ся. Проти цього висунено трудність виборів і довгий час. Чому? Чиба не ми у весь час домагалися для Росії негайног скликання Уст. Зборів і хиба не через проволоку їх упав кабінет Керенського? Хиба не ми провели за 2 місяці си аву з виборами на Україні і чому тепер потрібується часу не менш року? Мені вдається, що коли розписати вибори тепер, а зробити їх зараз після періоду весняного обсіву до сінокосів, то економія в часі (супроти року) буде велика.

Час підходячий і підготовитися можна.

Третє: що майже все установлено. Так, установлено де-що в напрямі політичної організації: проголошено самостійність, заключено мир. Начеб пекінчено в державно-політичними справами, а справді.. основних законів нема, адміністративного ладу не установлено, для адміністративних „земель” ладу навіть не намічено, в сапоупорядкованем ще не вияснено: чи буди їм з законами Керенського, чи може таки щось підходяче до України виробити? В сфері соціального законодавства зроблено як із наїнакав, кілька паперів, а нема детальної розробки питань, через те паперів ніхто не читає, а жите йде „по російському праву”, виробленому за самодержавія. Націоналізацію приордніх багат і монополій ще не установлені.

У IV. універсалі справу з федерацією відсунено до установчих зборів: як бути з сею общинкою? Або чому те, що зроблено вже є установлено: може воля народа проти того або за те — кому се відомо. Треба санкціонувати те, що „установлено” Центральною Радою, бо тільки тоді на ньому буде печать волі народу. На документах Центральної Ради ще нема підпису волі народу. Треба відважитися на це. Або укріпляти своє становище багнетами (метод укріплення своєї влади виробований самодержавіем: до революції давав добре результати), або не гаючись оповістити вибори до Уст. Зборів чи до установчого парламенту, чи просто парламенту. Те ясно. Хто сумнівається, що нехай подумав над тим, коли Керенський в своєму передпарламенті рішив усе установити, то щоб він сказав? Те, що говорите тепер про „світі” депутатів: що те узурпація, кажучи по вченому, або політичне насильство.

Для мене нема сумніву: чи політична честь і мудрість велять нам скликати Установчі Збори чи парламент з установчими функціями на основі тих виборів, що вже відбулися, а Коли сі вибори не відбулися (революції їх ще точно не відомі), то розписати нові вибори в такому післявідношенню, як те вже зроблено: через 2-3 місяці у нас будуть Установчі Збори. Ми мусимо примирити Центральну Раду з народом або народ з Ц. Радою, щоб працювати революційного органу не був сильніший узурпаторством, недостойним захеауванням влади і укріплением її при допомозі ході і дружного, але все-таки чужого штика. Тоді Ц. Рада буде прекрасним революційним споміном України, найкращою сторінкою з її історії. Революціонерів народ і Історія виправдає, а узурпатор — ні. Бона варте умів гарно захоплювати владу, але тим дав право її у нього виднати, а його на остров Св. Олени запроторити. Ми не повинні забувати одного, що коли соціальна етика давала нам право робити революцію, коли наші політичні стремління мали своє моральне оправдане в боротьбі з самодержавіем, то ми не повинні опускатися до того, щоб хтось інший дістав таке право проти нас.

Таке право проти нас буде дано тоді, коли Центральна Рада перейде на себе установчі функції остаточно і не скличе установчого органу. Грати в огні не треба, а треба шукати примирення з народом, бо... тікати з Київ ще один раз буде вже не по симі. Годи та рази тікади. Коли украйнський народ ще раз вістить нейтралітет в боротьбі своїх „вільностей і влад” в другою „верховною владою”, то ми останимося самі, Україна попаде в таку ситуацію, в яких він єже її не відреєте.

7. квітня 1918.

За мир між Україною й Росією.

Київ, 1 квітня 1918

Українська Телеграфічна Агенція Ділових

Рада Народних Міністрів викликала Секретаря

Правительства Української Народності

публіки вже неоднократно пропозували

припинити не в нашої війні нації, не від

обявлену війну і визначити обсяги війни

наші граници, наші правові відносини. Одні

голови нашої мирової делегації у Бресті

січня (марта). У відповіді п. Соколовського

у сій справі в своїм правительством

з Українською Народною Республікою

маючи, що припинене межусобної війни

дозволить тверді основи для мирового спів

двох ворогуючих народів, Рада Народності

вітської Республіки негайно приступить до

реговерів про умови демократичного

вказати місце першої стрічі нашої делегації

Військові операції на Україні.

БЕРЛІН, 5. квітня (Вольф). Урядові

на Україні забрали ми ворожі

на війсьчнім шляху Полтава Константино

28 війсьчніх возів, віддавши французам

карабінами і муніцією і більше як місяць

під час військів стрілків. Війська, які мають

Дніпра, заняли по боротьбі Катериносу,

Новий польський кабінет.

ВАРШАВА, 5. квітня (Вольф). Польський

кабінет утворено в сеї способ: Степан

ський, президент і Фінанси; Степан, з

трізні справи; Поніховський, з

Ходзько, праця і суспільна політика;

більський, рільництво; Гібсбергер, з

веденість; кн. Януш Радзівіл, парламент.

Становище міністра торгови і промислу буде в тих дінях обсаджене.

Голубович про положення на Україні.

Львів, 6. квітня 1918

Воєнний кореспондент дневника „Zig” доносить з ділами з Києва: 1. квітня

нарада української ділові з колишніх членів

перед міністром війни під пам'ятником

Хмельницького. Вечером відбулося це представлене, на якім промовив президент Ц. Ради проф. Грушевський в язиках, які він

зазвівала Молода Україна на початку обі

її за те обіцяно доставу війська і среди

живі

Трудність є в доставі і ти, можна

находяться ся в великих магазинах, там посіданю селян.

Про президента міністрів Голубовича

чище кореспондент, що він з заводами

інженерів, але спланував також цікаво

будови молодого державного органу. І в

титивенстві до многих пессимістів є її оп

тим ширим оптимізмом. Правительство, як

на принципах соціалістів-революціонерів

і універсалі, стоять на тім, що земля не

інформації про державним товаром, а добром селянам

гори і земельні скарби є власністю держави.

Президент міністрів часить на те, що в

ірське правительство є готове заключити

Великоросією, але на останню потеє

ло ще відповіді. Тепер правлює все

над державним будівництвом.

Перед кількома дінями заміло також

діяльність українське телеграфічне бюро.

Його чолі стоять письменник Соколовський,

перший мішанський політик, який в наці

інтересів хоче відновити враз в соціалі

Хто говорить неправду?
Бране прохання гр. Черніна в Паризі. — Чи
Клеманс предлава миріві переговори?
Львів, 6 квітня 1918.

Заява гр. Черніна, немов ті Клеманс предложив Іому, щоби почати мирні переговори з військовими державами, викликала в париських парламентерів кругах пригноблене і пересміх. Неєже ж той Клеманс, що голосив все і гайди війну проти Німеччини до побіди, що в найтяжчішій добі для Франції обікновеною керу правителіства — неуже він мав би в свої рішені хвилю витягнути до верогів Франції руку з прашенем миру? Таке питання ставлять собі французькі політики, дізнаючись про зміст промови гр. Черніна, Клеманс заперечує, немов би він коли небудь, а в окрема перед теперішнім німецькою сферичною, виступав в мирнім предложені супроти Австро-Угорщини. Та в другої стерні — говорять противники Клеманса — гр. Чернін являється якдо поліжним політиком, що би він мав виндумувати небувалу подію і воювати з противниками неправдою на те, щоби звісля бути скомпромітованим. Після інформації німецької преси в Парижі настрий проти Клеманса зростає там з години на годину та що там знова підносять голову політичні приклонники Каю. На кожний случай заява гр. Черніна про мирне предложені Клеманса стала предметом бурливих дебатів у французькій Палаті послів. Деякі німецькі дипломати числять це навіть з можливістю різкій кабінетової крізи, якої жертвами міг би стати Клеманс і його кабінет.

"Neue Zürcher Nachrichten" донесить з Лісабону, що дійсно в одній нейтральній країні старалися всічою стороною навязати довірочні поки-що мирні переговори. Французам відповідною мав бути гр. Арман, бувши військовий атташе у Відні, австро-угорський гр. Ревертера. Ініціатива в тій справі — після донесення згаданого дневника — мала би вийти від Англії, та в огляді на те, що скрізь зазначують це згідність між англійською і французькою дипломатією, Англія не зробила певне того кроку без порозуміння з Францією та Клемансом. Також — мовляв — має бути правдою те, що ся проба двох згаданих держав антанті стрінула ся з невдачею в приведу відомі відповіді гр. Черніна. Недалека дебата про юю справу у французькій Палаті послів венно пранесе відповідь на те, хто говорить правду: Чернін чи Клеманс.

Нові бої на Заході.

Детлер 90.000 полонених, 1300 гармат. Reims під німецьким огнем.

БЕРЛІН. 5. квітня (Вольф). Урядово оголошує:

Вчера Італія приступила на південь від Соми і по обох боках Монтуї і виперла непріятеля з його сильних становищ. Англійські і французькі резерви викинули ся на маші війська, але їх напір розбив ся в нашім огні. По заважах амага я здобули ми між Соммою і потоком Ліс Гемель і кусень ліса на північний і південний схід від Villers Breteuil і на западім березі Avre Castel i Mailly. Неприятель на цілій фронті ставив розумчливий спир, тому його зробив втрати є незвичайно важкі. Ми взяли північ тисяч полонених.

По скінченю обчислень число полонених склілося в 51.218, число здобутих гармат 729. Всій способі дотеперішня загальна добіга вільшила ся до над 90.000 бранців і над 1300 гармат.

У відплату за отримане Французами национальності від них відповідно ми під огонь Reims.

В Шампані і на східній березі Мози успішні наступи дали нам полонених. Під Вердем отримав боротьба, скріплена протягом дня, буда жа її в ночі.

Німецькі війська над Йорданом.

БЕРЛІН. 5. квітня. (Вольф). Урядово.

Німецькі війська відступають з турецькими відпід часом в напрямі Йордану в кілька днівній бою. Більшість його бригади піхоти і кінноти, які перетрапилися через Йордан, висунулися на El Ush і на Акман.

Невдачні італійські наступи.

ВІДЕНЬ. 5. квітня. (Т.Б.) Урядово оголошує:

В величезній провінції на південь від Фон-Тахе Саксонії відбулися вічній наступ італійців. Також що Девелі в Альбані ворожі відправилися проти наших східних становищ не по-

ЄВСТАХІЯ ПАНЕЙКОВА

ур. Гаас,

учителька виділової школи Українського Педагогічного Товариства у Львові, жінка начального редактора "Діла".

після двох, нескінчено тяжких терпінь померла в суботу, 6. квітня, проживши 33 роки.

Похорон буде в понеділок, 8. квітня, в 3. год по пол. в дому жалоби при вул. Кохановського 60, на Личаківське кладовище

В. І. П.

НОВИНКИ.

Львів, 6. квітня 1918.

† Евстахія Панейкою, жінка начального редактора нашого днівника, померла вчора перед полуднем. Пекіна, сінчінши учительську семінарію у Львові, була учителькою на селі, а після, вийшовши за муж, брацовала в виділовій школі Українського Педагогічного Товариства у Львові. Належала до визначніших сценіків жіночої студентської молодіжі свого часу. Особи у Львові, приводила в жіночих товариствах і кружках і відвідувала ся учительській праці, якої мимо важкої недуги, що мунила її від двох літ, не покидала аж до останніх тижнів. Передчасна смерть, яка примесла їй виголене з важких терпінь, забрала товаришу життя мужеві і матір синкови Мирославови. Шире, глибше співчуття нашого видавництва і широких кругів нашого громадянства нехай стануть розрадою прийтиску горем Мужеві Покійні. Вічна її пам'ять!

— Українська мова по середніх шкілах. Міністерство народної освіти звернулось до директорів усіх середніх шкіл, що існують на території України, і циркуляром такого змісту: "З огляду на те, що з майбутнього шкільного року у зв'язку в загальним планом поділу школ між національностями, більшість державних шкіл на Україні має перейти на українську мову, міністерство освіти прохаче у спільному порядку надіслати до міністерства у відділ середній школи відомості, хто з учителів довірені вам школи з майбутнього року може викладати свій предмет по українському; крім того обов'язково треба вказати: а) призначене учителів, б) національність, с) освітній цені, d) спеціальність і e) межі предмету (в яких класах може викладати).

— Свято "Відродження України" відбудеться в Чернівцях 19. квітня с. р. з такою програмою: Свято вічність ся Богослуженем в гр. пр. катедральний церкві і гр. кат. церкві о год. 8. рано. Відтак о год. 10:30 відбудеться промова на злочілі коло міського театру та академія в театрі. О год. 11:30 уставить ся вся суспільність від проводом своїх організаторів до походу. Маніфестаційний похід при співучасті музики перейде голівними улицями міста, а розважать коло "Народного Дому". Вечером відбудеться концерт, а по концерті комерс. Комітет звертається до всіх представників укр. товариств, до учительства, священства, та всієї укр. інтелігенції, щоби подбали о як найбільше учасників зі всіх місцевостей. Буковини. Старі і молоді, діти, жінки, лівачата і парубки особливо з поблизуоколиць повинні громадно виразити ві села і прибути на ся свято в святочних одягах в пропорам, лентами і таблицями. Сеж наш святий обов'язок показати світозем, що й ми буковинські Українці вмімо пашанувати своє національне я. Чернівці 2. квітня 1918. За комітет: Д-р Артимович голова, Стефаніада Марфієвич секретарка.

— З Наукового Товариства Ім. Шевченка. Засідання філіольської секції відбудеться 7. с. м. в неділю о год. 10. рано. Прочитається: 1) д-р Іл Свенціцький про "Новосадський Апостол в XIV. ст.>"; 2) д-р Яр. Гординський про "Слова Ефрема Сиріна в перемиських пергамінових листах із поч. XIV. ст.". — Перед засіданням секції, о год. 10 рано, відбудеться засідання видавничої комісії. Оба засідання в канцелярі Товариства.

— В справі української мови в міській Раді Львова доносять "Ozjennik Poznański", що правлітельственний комісар д-р Стеслович хоче найти спосіб, який вдоволив би обі сторони. Вправі статутом назначена в міській Раді мова польська як урядова, але тепер нема міської Ради, тільки прибічна Рада, назначена правлільством, якої не є багато діяльний статут. Для переведення своєго імаму потребував би д-р Стеслович більшістю, питані тільки, чи серед таких "здорових" відносин в нашій місті її найде?

— Пан міністр Певін, бальшевицький агітатор в Квашині. Пишуть нам в Калушині: Наш новітній маршалок п. Георг Прек, властитель Луки, Цитови і Мошковець, дуже вигідно постарався, щоб виказати, що населення Східної Галичини хоче під Польщу. Десь коло 2. марта прислав через свого економа до війта в Луць письмо з приводом, щоб війт дав «вій піавис і громадську печатку». Війт, який сам читати не вміє, прибив печатку і підписав ся знаком хреста, бо дех би він смів не посухати п. маршалка! Так п. маршалок має в руках петицію Східної Галичини при Польщі. Селяни, дозвільнившись про цей факт, вішли війперше до війта, а потім до дідича, щоб віддав письмо. Ось і мається "бальшевицький бунт", за яких селяни тепер тягають по судах. Та п. маршалок розвиває свою діяльність також на господарській полі. Цукор, нафта, сіль і т. д. для "Юго" сія відоходить в іншого. Хто хоче ті предмети дістати, мусить заплатити маслом, яйцями, курми і т. п. по "таксі", яку назначив п. маршалок. Ті предмети відсилає він на продаж до Львова і робить золоті інтереси. Се очевидно викликає що раз більше невдоволене селян. І знов масмо "бальшевицький бунт", суди, слідства і т. п. Державні влади повинні би звернути своє око не на селян, а на тих "бальшевицьких" агітаторів в роді п. Прека (а вони є в кождім українськім селі!), — тоді певне був би спокій!

— Свято Української Народної Республіки в Гміні. Заходом українських товариств і організацій в таборі звітів в Гміні відбулося там в дніх 9. і 10. марта велике свято Української Народної Республіки. Свято розпочалося в суботу дні 9. марта о годині 4. поп. концертом шкільної молодіжи. Вечером того дня устроили таборові читальні "Промсвіти" та "Жіноча Читальня" в театральній залі Народний Концерт, який стягнув дуже численну публіку. На закінченні промови генерал д-р Ярослав Охуневський. В неділю дні 10. марта відбувся о годині 9. перед юл. маніфестаційний похід головними вулицями табору. Відтак відкрито на церковні площа замітну таблицю Української Республіки, почім відбулося святочне богослужіння. О годині 8. вечера відбувся в святочно прокрашений театральний салі концерт музично-сім'яного кружка при співучасні артиста-співака п. Олександра Носялевича, члена королівського німецького краєвого театру в Празі і члена-віце-органа Товариства Тоністільєвів. П. Носялевич, так добре знаний віденським Українцям зі своєї довголітньої діяльності у Volksoper, де тінів ся іменічайною популярністю, виконав в незрівненим артизмом цілий ряд українських та німецьких пісень, електризуючи іржю своїм баритоном та ворижаючи з собою цілу аудиторію. П. Бережинський се артист який усе до найстерьків вже по кількох хемлях сотворили контакт між собою і публікою, який в бігом продрукує все крішче, находачи візки своє розвіване в бурі овальскі. — В. Б.

— Польська армія Довбуша-Музичінського, якої супроводженою війські газети на 700.000 живінірів, а відтак спустивши до 100.000, винесить по найновішим доказеням 10.000—12.000 людей.

— Звітівши саму управу від Амбліна. Nowa Reforma доносять з Люблині 2. с. м., що декретом скупажінних влади розвізано міську раду і магістрат м. Люблин. Влада над містом обійміє правительственный комісар, якого обявив повинніти ме старший комісар Павлікевич, а відтак п. Дворський.

— Д-р Твардовський у цвірці. Міністер д-р Твардовський був на другий день величезних свят у цвірці на від'єзди.

— Засідання єрдинації в Львові 18. Arxienpar. Х. Львівський Митрополичий Ординаріят оповідає, що укінчені богослови, які бажали би в велікім пості приїсти ся. Тайну Свяченість, мають свої подання з долученем потоїнних прилог внести в реченні до 15. с. м. включно. Реченець осебистого зголосів оповістити її пізніше.

— Філія Т-ва "Промсвіта" Ім. Маріїні Шашкевича у Львові (на північ Львів) скликав свої Загальні Збори в пятницю, 12. квітня с. р. о год. 11. перед полуднем, до салі Т-ва "Бесіда" у Львові, ул. Косицька ч. 1. А. — За Відділ Львів, к. 1. А. — За Відділ

